

Jaarverslag SKIN 2011

**Koningin Wilhelminalaan 5, 3818 HN Amersfoort
tel. 033-4450655, fax 033-4450654
www.skinkerken.nl, info@skinkerken.nl**

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
I. Inleiding	4
II. Organisatie	4
III. Regionalisering en regionale contacten	5
IV. Kerk en samenleving	6
V. Advies, consultatie en voorlichting	8
VI. Onderzoeken en publicaties	10
VII. Contacten en samenwerking	11
VIII. Overheid en politiek	14
IX. Opleiding en kadervorming	17
X. Jongeren	17
XI. Tenslotte	17
Bijlage A: Stichting Vrienden Migrantenkerken	20
Bijlage B: Bestuur SKIN	21
Bijlage C: Ledenlijst SKIN	22

Voorwoord

Vanuit verschillende hoeken van de samenleving wordt steeds vaker een beroep gedaan op SKIN. Er is veel belangstelling voor migrantenkerken en voor SKIN als landelijke koepelorganisatie. In 2011 is opnieuw gebleken dat er behoefte is aan het vormen en versterken van regionale netwerken. De samenwerking tussen SKIN en SKIN Rotterdam is voortgezet op een intensiever niveau.

Beleid

Eén van de thema's waarmee SKIN zich in 2011 heeft beziggehouden, betreft de huisvesting van (migranten)kerken. Er zijn oriënterende gesprekken geweest in het kader van het initiatief 'Kerken voor Kerken'. Deze ontmoetingen met betrokken partijen vormen de basis voor het uitstippelen van een beleid voor de jaren 2012-2015. SKIN wil zich intensief inzetten voor een betere regeling van kerkaccommodatie voor haar primaire doelgroep. Ook op dit vlak spelen regionale contacten een belangrijke rol. Andere speerpunten betreffen het jongerenbeleid en opleiding/toerusting van voorgangers en ouderlingen.

Vrienden van SKIN

In 2011 heeft de samenwerking met de vriendenstichting van SKIN zich verdiept. De naam van de stichting zal veranderen in 2012: *Vrienden van Migrantkerken* wordt *Vrienden van SKIN*. Een kwart van onze inkomsten in 2011 is opgebracht door de stichting. Onze waardering gaat uit naar het bestuur van de vriendenstichting voor haar niet aflatende inzet. Het christendom in Nederland heeft een multicultureel gezicht gekregen en blijkt ongekend veelkleurig te zijn. Als christenen in een geseclariseerd land hebben we elkaar nodig om het evangelie van Jezus Christus te verkondigen. Samen Kerk zijn en getuigen van de hoop die in ons is, dat is waar SKIN voor staat, in 2012, en ook in de toekomst.

Ds. Rhoïnde Mijns-Doth
eerste voorzitter van SKIN

Drs. Paul The Gwan Tjaij
tweede voorzitter van SKIN

I. Inleiding

Het jaar 2011 hebben wij met vreugde en dankbaarheid aan onze Heer mogen afsluiten. Wij hebben ervaren dat de samenleving steeds bewuster is van de aanwezigheid en de bijdrage van de migrantenkerken in ons land. De autochtone kerken, de media, de politiek en allerlei organisaties in binnen- en buitenland tonen steeds meer belangstelling voor de migrantenkerken en voor SKIN als landelijke koepelorganisatie van migrantenkerken. Dit hebben wij kunnen afleiden uit het toenemende beroep op SKIN vanuit de diverse bovengenoemde facetten van de samenleving. In de komende hoofdstukken kunt u lezen over de activiteiten van SKIN op allerlei terreinen. Voor een overzicht van de beleidsprioriteiten van SKIN in 2011 en de verwoording van onze visie, missie en doelstellingen verwijzen wij u naar het Beleidsplan 2009-2011, te downloaden van onze website.

II. Organisatie

In 2011 hebben vier bestuursvergaderingen plaatsgevonden.

In 2011 heeft SKIN één algemene ledenvergadering gehouden. Deze ledenvergadering heeft plaatsgevonden op zaterdag 22 oktober in het gebouw van lidkerk *Eglise Evangélique de la Haye* in Den Haag. Tijdens de interne ledenvergadering in de ochtend heeft drs. Paul The Gwan Tjaij het voorzitterschap van SKIN overgedragen aan bestuurslid ds. Rhoïnde Mijns-Doth. Door het bestuur is zij eerder gevraagd en bereid gevonden om deze verantwoordelijkheid op zich te nemen. Drs. The blijft per 22 oktober voorlopig tweede voorzitter van het bestuur.

Tijdens het middagedeelte van de ledenvergadering heeft SKIN een publieke conferentie gehouden rond het thema 'De positie en kwetsbaarheid van ongedocumenteerden in de Nederlandse samenleving'. Rev. Cesar Taguba gaf een lezing over de positie van ongedocumenteerden in de Nederlandse samenleving. Enkele ongedocumenteerden hebben hun persoonlijke getuigenis gegeven en hiermee een gezicht gegeven aan de vele ongedocumenteerden in Nederland. Hierna verzorgde SKIN onder de leiding van ir. Hauw Han en in samenwerking met een aantal partnerorganisaties een presentatie over 'Aanpak mensenhandel en –smokkel', aangezien de slachtoffers van deze misdaad vaak ongedocumenteerd zijn en de (migranten)kerken hiermee steeds meer geconfronteerd worden. Meer hierover leest u in hoofdstuk IV.

De nieuwsbrief is in 2011 driemaal verschenen. Het tweetalige magazine biedt een keur aan achtergrondinformatie zoals interviews met leiders van internationale kerken, aankondigingen en impressies van activiteiten en bijeenkomsten en boekbesprekingen. Bij de totstandkoming van deze publicatie wordt steeds nauw samengewerkt met gemotiveerde vrijwilligers.

Dr. Moses Alagbe en ir. Hong Gie Ong hebben laten weten per respectievelijk 1 januari en 12 mei 2011 niet meer zitting te kunnen nemen in het bestuur. Het bestuur van SKIN is dr. Alagbe en ir. Ong van harte dankbaar voor hun betrokkenheid bij SKIN in de afgelopen jaren.

Het bestuur van SKIN heeft pastor Tecleab Habte gevraagd en bereid gevonden om aan te treden als bestuurslid namens de Mahber Kristian Nederland.

Met vreugde mochten wij in 2011 de volgende kerken verwelkomen als leden van SKIN:
The Filipino Parish in the Netherlands, Amsterdam
International Christian Fellowship Amersfoort (Grace Church en De Oase), Amersfoort
Jesus Christ Foundation Church, Diemen

De staf en het bestuur van SKIN hebben ook in 2011 diverse lidkerken van SKIN bezocht. Het bezoeken van onze leden en het onderhouden van de onderlinge relaties zijn een wezenlijk aspect van ons werk.

In 2011 heeft een aantal migrantenkerken, zowel leden als niet-leden, aangeklopt bij SKIN voor advies en begeleiding op een aantal praktische gebieden. De staf van SKIN heeft hierbij gebruik mogen maken van de kennis en expertise van adviseur drs. Leen van Drimmelen die deze kerken heeft geadviseerd, met name op juridisch gebied.

Het contact en de samenwerking tussen SKIN en Stichting Vrienden Migrantkerken (SVM) is in 2011 geïntensiveerd.

In het najaar heeft SKIN gewerkt aan een nieuw beleidsplan voor de periode 2012-2015. Dit zal uitgegeven worden in 2012. Hierin zijn drie beleidsprioriteiten geformuleerd: huisvesting/kerkaccommodatie, opleidingen en toerusting van leidinggevenden in migrantenkerken, en jongeren. Als strategie om bovengenoemde prioriteiten te realiseren wordt gekozen voor regionalisatie (zie verder hoofdstuk III).

III. Regionalisering en regionale contacten

Het bestuur van SKIN ziet dat er steeds meer behoefte is om regionale of lokale/stedelijke netwerken van (migranten)kerken in Nederland te vormen en de contacten met de bestaande regionale netwerken te intensiveren, vooral in de grote steden waar veel migrantenkerken zijn. Hiermee hoopt SKIN dat de eenheid en solidariteit tussen allerlei christelijke kerken en geloofsgemeenschappen meer gestalte krijgt.

In 2010 is een projectvoorstel geschreven en besproken binnen het bestuur van SKIN. Om bepaalde uitdagingen waarmee de kerken geconfronteerd worden het hoofd te bieden is een regionale aanpak nodig. Zo kunnen de migrantenkerken effectiever en sneller benaderd worden. Hierom neemt SKIN zich voor om de contacten met regionale netwerken van (migranten)kerken te intensiveren en waar nodig regionale netwerken van migrantenkerken te helpen opzetten. SKIN wil de komende jaren investeren in en een bijdrage leveren aan de versterking van de relatie tussen migrantenkerken onderling en met de autochtone kerken, waarvan de vertegenwoordigers zo efficiënter kennis kunnen maken met de lokale migrantenkerken. Kerken en geloofsgemeenschappen kunnen dan lokaal samen naar buiten treden en zo worden ze beter erkend en gehoord. Kortom, regionalisatie zou bijdragen aan zowel de opbouw als de uitbouw van de migrantenkerken en van SKIN als de landelijke vereniging van migrantenkerken. Dit wil zeggen dat er tegelijkertijd wordt gewerkt aan het bevorderen van de verbondenheid tussen de migrantenkerken onderling (zowel leden als niet-leden van SKIN) en aan het efficiënter presenteren van migrantenkerken naar de kerken, overheid en samenleving van Nederland.

De verwachte voordelen van het regionaliseringplan worden steeds duidelijker. In 2007 werd door ons bestuurslid Rev. Robert Calvert stichting SKIN-Rotterdam officieel opgericht. Wat SKIN doet op landelijk niveau, doet SKIN-Rotterdam in Rotterdam.

SKIN-Rotterdam is een onafhankelijke rechtspersoon en heeft een eigen bestuur. Pastor Nana Opoku Konu is voorzitter en in 2010 is Madelon Grant aangesteld als de nieuwe coördinator van SKIN-Rotterdam. Rev. Robert Calvert en pastor Ola Asubiaro nemen zitting in zowel het bestuur van SKIN als het bestuur van SKIN-Rotterdam. De contacten en prettige en vruchtbare samenwerking tussen de vereniging SKIN en de stichting SKIN-Rotterdam zijn in 2011 geïntensiveerd. Om de relatie en samenwerking meer gestalte te geven vond op 20 oktober een ontmoeting plaats tussen beide besturen. Bovendien onderhouden de beide coördinatoren het contact tussen beide organisaties. De coördinator van SKIN heeft in 2011 de volgende activiteiten bijgewoond, (mede)georganiseerd door SKIN-Rotterdam: de algemene ledenvergadering en openbare seminars over het justitiepastoraat en de ongedocumenteerden op 19 maart, de conferentie over de zogenaamde gebedshuizenproblematiek op

19 mei en de *Pastors Appreciation Day* op 21 mei. Bij deze gelegenheden waren ook (gemeenschappelijke) lidkerken van SKIN en SKIN-Rotterdam vertegenwoordigd.

In Utrecht zet dr. Hans Visser, adviseur van SKIN, zich nog steeds in om allerlei (migranten)kerken in Utrecht te bezoeken en de kennismaking tussen autochtone kerken en migrantenkerken te bevorderen. Onderlinge relaties worden versterkt door het mede mogelijk maken van bijeenkomsten tussen vertegenwoordigers van de Protestantse Gemeente Utrecht (PGU) en migrantenpastors in Utrecht.

IV. Kerk en samenleving

Justitiepastoraat

In 2011 hebben twee bijeenkomsten plaatsgevonden van het Platform Migrantenkerken van het Justitiepastoraat, het gezamenlijke initiatief van de Interkerkelijke Commissie voor de Geestelijke Verzorging in de Inrichtingen van Justitie (ICJ) en SKIN. Aan deze bijeenkomsten op 28 mei (in het gebouw van lidkerk de Evangelische Broedergemeente) te Utrecht en 26 november (in het gebouw van lidkerk *Pentecost Revival Church International*) te Amsterdam hebben deelgenomen: justitiepredikanten en –pastores, migrantenpastores en vertegenwoordigers van diverse migrantenkerken, medewerkers van Exodus en andere relevante organisaties.

Dit migrantenplatform, dat in de eerste plaats de verbinding wil versterken tussen migrantenkerken en het justitiepastoraat, heeft in 2011 contacten gezocht met organisaties die (werk)mogelijkheden bieden voor pastores en anderen uit de migrantenkerken, zodat zij elkaar leren kennen en hierdoor elkaar kunnen verrijken. Dit geldt in het bijzonder voor organisaties die, net als de migrantenkerken, een christelijke grondslag hebben en versterkt kunnen worden door de expertise en ervaring van migrantenchristenen op allerlei gebieden. Op 26 januari heeft ds. Jan Eerbeek, de hoofdpredikant van het justitiepastoraat, een bijeenkomst in Utrecht gehouden waarbij vertegenwoordigers van een aantal organisaties, waaronder de coördinator van SKIN, aanwezig waren. In dit kader waren *Youth for Christ* en het Leger des Heils vertegenwoordigd op de bijeenkomsten van het migrantenplatform op respectievelijk 28 mei en 26 november. Tijdens deze bijeenkomsten heeft ds. Eerbeek de vorderingen en nieuwe ontwikkelingen toegelicht met betrekking tot de bezoekregeling van migrantenpredikanten en –pastores aan gedetineerden. Het is verheugend om te zien dat er veel van de grond komt door de samenwerking. Inmiddels werken er vanuit de migrantenkerken een aantal vaste predikanten bij het justitiepastoraat en is er een goede masteropleiding aan de Protestantse Theologische Universiteit gestart voor migrantenpredikanten die bij justitie werkzaam (willen) zijn. Bovendien zijn er een aantal pastores uit de migrantenkerken zeer nauw bij het werk betrokken als vervanger in kerkdiensten en leveren veel gemeenteleden een actieve bijdrage aan het pastoraat.

Op 7 juli hebben de justitiepastores ds. Verry Patty (GIM) en ds. Roel Knol (PKN) contact gezocht en gesproken met de voorzitter en coördinator van SKIN over de mogelijkheden om meer migrantenkerken te betrekken bij het justitiepastoraat. Dit gesprek zal worden vervolgd in 2012.

Mensenhandel en –smokkel

Tijdens de publieke conferentie die SKIN op 22 oktober organiseerde rond het thema ‘De positie en kwetsbaarheid van ongedocumenteerden in de Nederlandse samenleving’ (zie hoofdstuk II), heeft ir. Hauw Han, projectleider ‘Aanpak mensenhandel en –smokkel’ van SKIN, samen met een aantal partnerorganisaties een presentatie gegeven. Ir. Han heeft de publicatie van SKIN ‘Richtlijnen om de slachtoffers van mensenhandel en van mensensmokkel te helpen’ (december 2009) kort toegelicht. Verder heeft mevrouw Rian Ederveen van stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt (LOS) actuele (mogelijke) wetswijzigingen besproken rond het ongedocumenteerd zijn en een perspectief geboden over de rol die kerken en andere hulpverleners kunnen innemen om de ongedocumenteerden te steunen. Verder werden korte introducties gegeven door vertegenwoordigers van deskundige partnerorganisaties, te weten Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel (SRTV), *Bonded Labour in the Netherlands* (BLinN), Coördinatiecentrum Mensenhandel (CoMensha) en de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM). Hiermee hoopt SKIN bewustwording te stimuleren en, in

samenwerking met de overheid en de partnerorganisaties, deze problematiek een halt toe te roepen en kerken van dienst te kunnen zijn in hun steun aan de slachtoffers.

SchuldHulpMaatje (SHM)

In 2010 heeft het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid als gevolg van een motie van Tweede Kamerlid mevrouw Ortega-Martijn tijdens het kabinet Balkenende IV een eenmalige subsidie verstrekt voor het landelijke project SHM. Schuldhelpmaatjes zijn gecertificeerde schuldhulpvrijwilligers die mensen met (beginnende) schulden ondersteunen bij schuldpreventie en schuldhulp, en nazorg verlenen na schuldsanering.

SHM is een project van een alliantie bestaande uit vijf christelijke organisaties, te weten: de Evangelische Alliantie (EA), Kerk in Actie (het diaconale werk van de Protestantse Kerk in Nederland), het Landelijk Katholiek Diaconaal Beraad (LKDB), de Protestants Christelijke Ouderen Bond (PCOB) en SKIN. Begin 2011 heeft stichting Vincentius zich als zesde partner aangesloten bij de alliantie. Ook werkt het Leger des Heils op projectbasis mee. SKIN is op uitvoerend niveau bij het project betrokken en heeft met name een cruciale rol in het samenbrengen van 'maatjes' vanuit de migrantenkerken. De penningmeester van SKIN, ing. Ernest Scipio, trekt het project namens SKIN. Vanuit professionele zijde wordt het project begeleid en ondersteund door het Platform voor Christelijke Schuldhelp-preventie (PCS), een samenwerkingsverband van vier professionele bureaus voor schuldhulp en financieel advies, namelijk Bos Consulting, De Budgetteer, *Crown Financial Ministries* en *Modus Vivendi*. Het project werd gepresenteerd tijdens het landelijke symposium 'Schuldhelp: samen lukt 't' dat de EA in samenwerking met de andere alliantiepartners organiseerde op 12 februari. Het symposium werd bezocht door zo'n driehonderd predikanten, diakenen en diaconale vrijwilligers.

In het gehele land worden op allerlei plaatsen burgergemeenten en kerken van alle denominaties benaderd voor hun medewerking. Bovendien worden er presentatiedagen georganiseerd om het doel van het project toe te lichten en de nodige vrijwilligers uit allerlei instanties te werven. Intussen wordt er hard gewerkt aan de inhoud van het cursusmateriaal en het drukken van de boeken. Voor de Engelstalige migrantenkerken is er een speciale Engelse versie gemaakt. Inmiddels heeft de alliantie SHM veertig locaties in het land bereikt en 1200 vrijwilligers voor het project kunnen werven, om opgeleid en gecertificeerd te worden tot schuldhulpmaatjes. Voor deze vrijwilligers die gaan participeren biedt het project een kans om een steunpilaar te zijn voor de medemens in nood. Zie voor meer informatie de website www.schuldhelpmaatje.nl.

Interreligieuze bijeenkomsten: In Vrijheid Verbonden

Op 26 januari organiseerde In Vrijheid Verbonden in het Academieggebouw van de Universiteit van Utrecht de conferentie 'Vanuit eigenheid elkaar ontmoeten!' voor jongvolwassenen, jongerenwerkers, beleidsmakers en andere betrokkenen uit verschillende geloofs- en levensbeschouwelijke tradities. Op deze dag werden er presentaties gegeven van de verschillende tradities over het thema, naast een inhoudelijke lezing, workshops en een afsluitend vriendschapsdiner. De coördinator van SKIN was tijdens de conferentie aanwezig. Namens SKIN zitten adviseur dr. Hans Visser en de coördinator in de klankbordgroep van In Vrijheid Verbonden.

Overige activiteiten

Op 20 september vond de Prinsjesdagviering plaats. Namens SKIN was penningmeester ing. Ernest Scipio aanwezig.

Bestuurslid ds. Rhoïnde Mijns-Doth en de coördinator hebben deelgenomen aan de retraite van Wij Kiezen Voor Eenheid (WKVE) op 15 en 16 februari in Helvoirt, waar leiders uit allerlei christelijke tradities, kerken en organisaties elkaar ontmoetten, vanuit het verlangen om eenheid en verzoening in het Lichaam van Christus gestalte te geven. Op 18 mei heeft de coördinator van SKIN deelgenomen aan een bijeenkomst van WKVE die bedoeld was om met christelijke organisaties en kerken te spreken over het verlangen van WKVE om een dag van verootmoediging (voor de onderlinge verdeeldheid tussen kerken, generaties en culturen in ons land) en verzoening te organiseren.

Op 24 maart organiseerde Kerk in Nood de Avond van de Martelaren in Amsterdam om de vervolgte christenen te gedenken en in verbondenheid te bidden voor onze medechristenen wereldwijd. De coördinator van SKIN was hierbij aanwezig.

Op 24, 25 en 26 juni vond de eerste landelijke Kerkennacht plaats. In een kleine twintig steden (waaronder Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Nijmegen, Duiven, Amersfoort en Gouda) hebben kerken massaal hun deuren geopend en toonden zo hun betrokkenheid op de buurt en de stad waarin zij hun plek weten. Diverse lidkerken van SKIN participeerden aan de Kerkennacht. In Amersfoort hebben twee lidkerken van SKIN, de *Eglise Basilea* en de *International Christian Fellowship Amersfoort*, samen met de staf van SKIN meegedaan aan de Kerkennacht en hiermee gezorgd voor een goede vertegenwoordiging van de migrantenkerken in Amersfoort-Zuid. De Kerkennacht bood een goede gelegenheid om even binnen te lopen in een kerk en vrijblijvend kennis te maken met christenen die zich vaak structureel inzetten voor kerk, buurt en stad.

Op uitnodiging van de heer Hubert van Beek, de secretaris van het *Global Christian Forum* (GCF), hebben bestuurslid ds. Rhoïnde Mijns-Doth en de coördinator namens SKIN geparticipeerd in de tweede mondiale bijeenkomst van het GCF, van 4 t/m 7 oktober 2011, in de stad Manado in het noorden van het Indonesische eiland Sulawesi. Deze tweede mondiale bijeenkomst had als thema 'Leven samen in Jezus Christus, uit de kracht van de Heilige Geest'. De bijeenkomst bracht 287 leiders en vertegenwoordigers van allerlei kerken, (inter)kerkelijke organisaties en twee internationale christelijke studentenverenigingen samen uit 65 landen en alle werelddelen bij elkaar. Tijdens de bijeenkomst werd aangekondigd dat er nog nooit in de geschiedenis zoveel christelijke tradities vertegenwoordigd waren als tijdens deze bijeenkomst van het GCF. De Nederlandse delegatie bestond verder uit dr. Arjan Plaisier, scriba van de Protestantse Kerk in Nederland, aartsbisschop Joris Vercammen van de Oud-Katholieke Kerk, ds. Peter Sleebos, voorzitter van de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten, en ds. Niek Tramper, secretaris van de Europese Evangelische Alliantie. Volgens het Richtinggevende Functie Statement – dat richting heeft gegeven aan het Forum proces sinds de geboorte van dit initiatief in 1998 en bevestigd was tijdens de eerste mondiale bijeenkomst van het GCF in Limuru, Kenia in november 2007 – streeft het GCF ernaar "om een open ruimte te creëren waarin vertegenwoordigers vanuit de breedte van de christelijke kerken en interkerkelijke organisaties, die de Drie-enige God en Jezus Christus als perfect in Zijn goddelijkheid en menselijkheid belijden, bij elkaar kunnen komen om wederzijdse respect te bevorderen, gemeenschappelijke uitdagingen te verkennen en samen het hoofd te bieden hieraan". Meer informatie over het GCF is te vinden op www.globalchristianforum.org.

De commissie en deelnemers van het GCF hebben aangemoedigd om regionale, nationale en lokale christelijke fora te houden. Naar aanleiding hiervan en geïnspireerd door het model van het GCF, is een klein aantal leiders van Nederlandse kerken en christelijke organisaties op 20 december in Utrecht bij elkaar gekomen om het idee van een Nederlands Christelijk Forum te bespreken. Aan het gesprek hebben eerste voorzitter ds. Rhoïnde Mijns-Doth en de coördinator van SKIN deelgenomen.

Op 18 november hebben eerste voorzitter ds. Rhoïnde Mijns-Doth en de coördinator namens SKIN het symposium 'World Christianity and the Mission of God' in Arnhem bijgewoond. Het symposium werd georganiseerd door de Unie van Baptisten in samenwerking met de EA, de Nederlandse Zendingsraad (NZR) en Tear, met ondersteuning van de Evangelische Zendingsalliantie (EZA) en Micha Nederland. Hoofdspreker was dr. Vinoth Ramachandra, secretaris voor dialoog en sociale betrokkenheid bij de internationale studentenvereniging *International Fellowship of Evangelical Students* (IFES).

V. Advies, consultatie en voorlichting

Inleidingen, lezingen en andere bijdragen werden op uitnodiging gegeven aan:

- de Christelijke Hogeschool Ede tijdens een studiedag. Meer hierover is vermeld in hoofdstuk VII.

- de Waarheidsvriend, de wekelijkse uitgave van de Gereformeerde Bond, die in samenwerking met SKIN een vijfdelige serie artikelen heeft geschreven en gepubliceerd over migrantenkerken in Nederland. Het eerste artikel (d.d. 16 juni) was een gesprek met de coördinator van SKIN over migrantenkerken in Nederland en het werk van SKIN. Daarnaast zijn vier leiders van diverse migrantenkerken geïnterviewd, te weten: ds. Chang Ki Lee, voorganger van de Koreaanse *International Yi Jun Memorial Church in the Netherlands* (d.d. 23 juni), ds. Masoud Mohammad Amini, voorganger van lidkerk de Perzische Kerk Kores (d.d. 30 juni), ds. Franklin Susaña Gomez, voorganger van *Centro Ministerial Dios Esta Obrando* (d.d. 7 juli) en ds. Jean Marie Luemba, voorganger van lidkerk *Église Evangélique de la Haye* (d.d. 21 juli).
- het blad Visie van de Evangelische Omroep (EO), voor het nummer van 6 augustus, door bestuurslid Rev. Robert Calvert, waarin hij vertelde over zijn leven en werk in Schotland en in Nederland.
- het blad Idea, het vakblad voor gemeenteopbouw van de EA, voor het nummer van november, door bestuurslid Rev. Robert Calvert en de coördinator van SKIN over hun omgang met de Bijbel.
- het blad Zending Nú van de EZA, voor het nummer van december, door oud-bestuurslid dr. Moses Alagbe en de coördinator van SKIN over zending in Nederland en het belang voor autochtone kerken en migrantenkerken om elkaar te ondersteunen in het bedrijven van zending in en vanuit Nederland.

Interviews werden op uitnodiging gegeven aan:

- het radioprogramma ‘De verandering’ van de EO, voor de uitzending op 30 april op Radio 5, door de coördinator van SKIN over het werk van SKIN en over zijn persoonlijk verhaal.
- het radioprogramma ‘Dichtbij de bron’ van de EO, voor de uitzending op 15 mei op Radio 5, door de coördinator van SKIN, waarin hij een bijbeltekst uit Romeinen 8 voorleest en bespreekt vanuit zijn eigen geschiedenis.
- de live radio-uitzending van EO.nl op zaterdag 11 juni, naar aanleiding van de tweede interculturele viering die de coalitie Veelkleurig Getuigen (zie hoofdstuk VII) organiseerde tijdens de pinksterconferentie van Stichting Opwekking. Hierbij werd ds. Masoud Amini, voorganger van lidkerk de Perzische Kerk Kores, geïnterviewd over de positie van christenen in en uit het Midden-Oosten, aangezien de christenen uit het Midden-Oosten centraal stonden tijdens de viering. Verder werden ds. Jan Wessels, directeur van de EA, en de coördinator van SKIN geïnterviewd over de viering Veelkleurig Getuigen en de positie van migrantenkerken in Nederland.
- de tv-uitzending van de Interkerkelijke Omroep Nederland (IKON) op kerstavond 24 december op Nederland 2 door bestuurslid ds. Zeth Mustamu.
- het blad Bestuursforum, het blad voor lokale en regionale CDA-politici, voor het nummer van januari 2012, door eerste voorzitter ds. Rhoïnde Mijns-Doth en de coördinator van SKIN, over migrantenkerken in Nederland en het werk van SKIN.

Meerdere bestuursleden en lidkerken gaven interviews op uitnodiging.

Onder auspiciën van of in samenwerking met SKIN werden de volgende consultaties of studiebijeenkomsten georganiseerd.

Op 12 februari organiseerde bestuurslid Rev. Robert Calvert namens SKIN het symposium *Faith and Finance* in de *Scots International Church* te Rotterdam om migrantenkerken te ondersteunen in hun missionaire roeping door het bieden van praktische ideeën en tips voor fondsenwerving, boekhouding, financiële planning en omgaan met geldproblemen, gebaseerd op een Bijbelse visie. Presentaties en workshops waren verzorgd door zowel pastors van een aantal migrantenkerken, die hun eigen getuigenis gaven over het thema, als professionals op het gebied van financiën vanuit diverse organisaties. De coördinator van SKIN was hierbij aanwezig.

Op 14 mei organiseerden de EA, EZA, NZR, de Gereformeerde Zendingsbond (GZB), de Interne Zendingsbond (IZB), stichting *Connecting Churches* en SKIN op 14 mei de conferentie ‘*Hope for*

Holland' in Veenendaal. Doel van de conferentie was om te onderzoeken waar de uitdagingen van de Kerk in Nederland liggen, hoe wij kerk zijn kunnen vertalen naar deze tijd en naar onze samenleving en hoe belangrijk zending (missionair zijn) is voor Nederland. Eén van de hoofdsprekers was de Amerikaanse hoogleraar Philip Jenkins, een deskundige op het gebied van de ontwikkelingen binnen het wereldwijde christendom. Volgens Jenkins ligt de toekomst voor het christendom in Nederland in de komst van christelijke migranten uit Afrika. Een andere spreker was ds. Niek Tramper, secretaris van de Europese EA. Auteur en uitgever Henk P. Medema presenteerde tijdens de conferentie zijn boek 'Totaal Christendom'. Op de conferentie is ook aandacht besteed aan twee belangrijke missionaire conferenties (*Edinburgh 2010* en *CapeTown 2010*) vanwege de relevantie voor Nederland.

Op uitnodiging van de EA heeft SKIN deelgenomen aan een tweedaagse consultatiebijeenkomst op 4 en 5 november, georganiseerd door de EA en *Kirkernes Integrations Tjeneste* (KIT, Organisatie voor Kerk Integratie in Denemarken). De vertegenwoordigers van KIT wilden hiermee hun ervaring delen als het gaat om het bouwen van bruggen tussen autochtone christenen en migrantenchristenen in Denemarken en van gedachten wisselen hierover met een select aantal vertegenwoordigers van migrantenkerken in Nederland. De eerste bijeenkomst op 4 november vond plaats in het gebouw van Jeugd Met Een Opdracht te Amsterdam. Namens SKIN hebben deelgenomen eerste voorzitter ds. Rhoïnde Mijns-Doth, tweede voorzitter ds. Paul The Gwan Tjaij en de coördinator. Aan de tweede bijeenkomst in het *Tyndale Theological Seminary* te Badhoevedorp hebben namens SKIN deelgenomen tweede voorzitter ds. Paul The Gwan Tjaij, bestuursleden pastor John Serebour en Rev. Robert Calvert, oud-bestuursleden dr. Moses Alagbe en Rev. Tom Marfo, pastor Ibrahim Abarshi, Grace Goei, Ronald Westerbeek en de coördinator van SKIN. SKIN heeft op vraag van de EA een selectie gemaakt van een aantal leiders en vertegenwoordigers van migrantenkerken in Nederland, zowel lidkerken van SKIN als niet-leden, om uitgenodigd te worden voor deze consultatiebijeenkomst. Bovendien hebben aan beide bijeenkomsten een select aantal vertegenwoordigers van andere koepelorganisaties en migrantenkerken deelgenomen.

VI. Onderzoeken en publicaties

In juni is een nieuwe publicatie verschenen van het Nederlandse deelonderzoek '*Faith-based Organisations and Social Exclusion in the Netherlands*' van het Verwey-Jonker Instituut en de Rijksuniversiteit Groningen in opdracht van de Europese Commissie. In 2008 werd mevrouw June Beckx, de voormalige coördinator van SKIN, hiervoor geïnterviewd. Dit onderzoek maakt deel uit van het Europees onderzoeksproject '*Faith-based Organisations and Exclusion in European Cities*' en gaat over de rol van levensbeschouwelijke initiatieven in het bestrijden van sociale uitsluiting in Nederland, zowel op landelijk niveau als in de steden Amsterdam, Rotterdam en Tilburg. Uit het onderzoek blijkt dat de genoemde initiatieven zich inzetten "voor armoedebestrijding, opvang en reïntegratie van kwetsbare burgers, bieden (informele) zorg, bevorderen ontmoeting en contact in buurten en stimuleren deelname aan de samenleving. En ze signaleren de gaten in de officiële vangnetten."

Op 28 november heeft Daniëlle Koning haar academisch promotieonderzoek aan de Vrije Universiteit (VU) te Amsterdam naar de zending van een select aantal diverse migrantenkerken in Nederland in het openbaar verdedigd, ten overstaan van de promotiecommissie van de faculteit der Godgeleerdheid van de VU. Aan haar onderzoek hebben vijftien migrantenkerken, waaronder een aantal lidkerken van SKIN, hun medewerking verleend. Bij de verdediging van het proefschrift getiteld '*Importing God. The Mission of the Ghanaian Adventist Church and Other Immigrant Churches in the Netherlands*' waren namens SKIN aanwezig bestuurslid pastor Tecleab Habte en stafmedewerker ds. Francisca Folkertsma.

VII. Contacten en samenwerking

In 2011 is samenwerking met diverse kerkelijke en niet-kerkelijke organisaties en instellingen voortgezet middels onder meer gezamenlijke projecten. Nieuwe contacten zijn aangegaan en nieuwe gezamenlijke initiatieven met externen zijn ondernomen.

Veelkleurig Getuigen

In 2011 hebben de vijf christelijke koepelorganisaties EA, EZA, NZR, de Raad van Kerken (RvK) en SKIN als partners in de coalitie Veelkleurig Getuigen het contact met elkaar en de onderlinge samenwerking geïntensiveerd. Op 11 juni heeft de coalitie de tweede jaarlijkse interculturele viering georganiseerd tijdens de pinksterconferentie van Stichting Opwekking in Biddinghuizen. Dit jaar stonden de christenen uit het Midden-Oosten centraal. De coalitie heeft besloten ook in 2012 een interculturele viering te willen organiseren in samenwerking met Stichting Opwekking, die we van harte bedanken voor haar gastvrijheid en ontvangst. Bovendien hebben de coalitiepartners de gezamenlijke visie en missie van de coalitie besproken en ontwikkeld om het partnerschap en de onderlinge samenwerking meer gestalte te geven.

Evangelische Alliantie (EA)

De samenwerking tussen de EA en SKIN krijgt steeds meer gestalte als partners van de coalitie Veelkleurig Getuigen.

Op uitnodiging van de EA heeft SKIN haar medewerking verleend aan een tweedaagse consultatie op 4 en 5 november (zie hoofdstuk V).

Op 16 januari vond de jaarlijkse landelijke startdienst van de Week van Gebed voor de Eenheid van de Christenen plaats, georganiseerd door de EA en de RvK. De dienst werd gehouden in de Syrisch-Orthodoxe Moeder Gods Kerk te Amsterdam. Het thema van dit jaar was 'Trouw & Toegewijd', gebaseerd op de Bijbeltekst uit Handelingen 2:42 en is hiermee een kernachtige verwoording van de houding die de christelijke gemeenschap nastreeft. Onder meer werd speciaal gebeden voor vervolgte christenen. Namens SKIN was de coördinator aanwezig tijdens de startdienst.

Nederlandse Zendingsraad (NZR)

SKIN bleef lid van de bestuursraad van de NZR. Eerste voorzitter ds. Rhoïnde Mijns-Doth en adviseur Teus Eikelboom vertegenwoordigden SKIN tijdens de raadsvergaderingen van de NZR.

Op 21 januari was een grote delegatie van SKIN aanwezig bij de afscheidsdienst van ds. Wout van Laar als directeur van de NZR, die met emeritaat ging.

De Raad van Kerken in Nederland (RvK)

Door zowel informele als formele contacten met de algemeen secretaris van de RvK, ds. Klaas van der Kamp, heeft de reeds goede samenwerking tussen de beide koepels zich kunnen verdiepen.

SKIN maakt bovendien deel uit van de agendacommissie van het Beraad van Kerken, een oecumenisch platform van de RvK met een aantal andere christelijke koepels waaronder SKIN. Op 13 april vond het achtste Beraad van Kerken plaats in het klooster van de Syrisch-Orthodoxe Kerk in Glane. Namens SKIN waren bestuurslid ds. Rhoïnde Mijns-Doth, penningmeester ing. Ernest Scipio en de coördinator aanwezig.

SKIN heeft als waarnemer deelgenomen aan de vergaderingen van de RvK rond de doop(v)erkenning. De heer Teus Eikelboom, adviseur van SKIN, vertegenwoordigde SKIN tijdens deze vergaderingen.

Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt (LOS)

Net zoals in voorgaande jaren heeft SKIN ook in 2011 intensief deelgenomen aan het Breed Medisch Overleg (BMO), een initiatief van stichting LOS, waarin naast SKIN andere organisaties deelnemen die zich inzetten voor de gezondheidszorg aan ongedocumenteerde migranten.

Op 30 november heeft het BMO de besloten expertmeeting ‘Effecten van uitsluiting op de publieke gezondheid. Casus ongedocumenteerden’ georganiseerd in het gebouw van de Nederlandse Public Health Federatie te Utrecht. SKIN heeft zich intensief ingezet bij de voorbereiding en organisatie. Deze expertmeeting werd bijgewoond door een breed scala van bij het thema van de meeting betrokken overheidsinstanties, zorgprofessionals, medische beroepsorganisaties, onderzoeksinstituten, patiëntenorganisaties, brancheorganisaties en belangenverenigingen. Namens SKIN hebben eerste voorzitter ds. Rhoïnde Mijnaals-Doth en de coördinator deelgenomen aan deze expertmeeting.

Nederlands Bijbelgenootschap (NBG)

De contacten met het NBG zijn ook in 2011 voortgezet. SKIN is vertegenwoordigd in de Ledenraad van het NBG door ds. Johannes Linandi.

ZakBijbelBond/Gospel for Guests (ZBB)

In 2011 heeft de stafmedewerker van SKIN regelmatig contact gehad met de ZBB. Op verzoek van deze organisatie, die Bijbels en andere christelijke lectuur aanbiedt in meer dan 160 talen, heeft SKIN haar netwerk ingezet bij het aankopen van Bijbels in het buitenland, met als gevolg dat Bijbels in het Tigrinisch en in het Kinyarwanda nu geleverd kunnen worden door de ZBB.

Stichting Christelijk Sociaal Congres (CSC)

SKIN bleef in 2011 lid van het CSC. De voorzitter van SKIN is lid van de Raad van Toezicht van de stichting en de coördinator is lid van het CSC-Beraad.

Werkgemeenschap Missionaire Gemeenschapsvorming (WMG)

Gezien de missionaire *drive* van veel lidkerken van SKIN, neemt SKIN sinds 2011 deel aan de WMG. Dit platform verbindt enkele tientallen organisaties die betrokken zijn bij het stichten van nieuwe missionaire gemeenschappen in Nederland. De WMG heeft als doel om kennis over kerkplanting te delen, te verrijken en in praktijk te brengen. De visie van de WMG is “het stimuleren van een beweging van meer missionaire gemeenschapsvorming”. Namens SKIN neemt de coördinator deel aan de bijeenkomsten van de WMG.

Interkerkelijke Omroep Nederland (IKON)

Eind mei heeft SKIN middels een brief aan de Raad van Toezicht van de IKON laten weten haar waarnemend lidmaatschap van de IKON te willen beëindigen, omdat bestuurslid ds. Zeth Mustamu, die SKIN vertegenwoordigde tijdens de vergaderingen van de IKON, niet meer hieraan kan deelnemen en omdat het SKIN aan mankracht ontbreekt om deze vergaderingen structureel bij te wonen. Wel heeft het bestuur van SKIN haar bereidheid uitgesproken om de IKON incidenteel van advies te dienen.

Evangelische Omroep (EO)

In 2011 heeft SKIN haar contacten met de EO geïntensiveerd. Op 11 april heeft de redactie van het tv-programma Door de Wereld van de EO in samenwerking met SKIN het symposium ‘*Migrant Christians: a gift for the city, a challenge for the church*’ georganiseerd in het gebouw van de EO te Hilversum. Het symposium werd bijgewoond door een breed scala van het Nederlandse christendom, waarvan een significant aantal vertegenwoordigers van migrantenkerken, zowel (oud)bestuursleden en lidkerken van SKIN als niet-leden. Een aantal pastoren van en betrokkenen bij de migrantenkerken werden door de organisatoren van het symposium gevraagd en bereid gevonden om deel te nemen aan één van de paneldiscussies. Deze discussies behandelden thema’s zoals migratie, de christelijke en culturele identiteit, de bijdrage van migrantenkerken aan de samenleving, de uitdagingen en verwachtingen van de Kerk en samenleving in Nederland.

Op 1 september was de coördinator van SKIN aanwezig bij de najaarspresentatie van de EO in Hilversum.

Protestantse Kerk in Nederland (PKN)

Met de PKN is nauwe samenwerking steeds onderhouden. Het jaarlijks overleg tussen de PKN en SKIN vond plaats op 23 februari.

Op het gebied van opleidingen voor migrantenchristenen en –pastores zijn diverse besprekingen gevoerd met het Hendrik Kraemer Instituut en de PKN. Zie verder hoofdstuk IX.

Op 15 november heeft SKIN op uitnodiging van dr. Arjan Plaisier, scriba van de PKN, een ontmoeting gehad met het moderamen van de PKN, dat zich graag wilde informeren over de werkzaamheden binnen SKIN. De delegatie van SKIN, bestaande uit eerste voorzitter ds. Rhoïnde Mijns-Doth, tweede voorzitter drs. Paul The Gwan Tjaij, penningmeester ing. Ernest Scipio, bestuursleden pastor John Serebour, Rev. Robert Calvert, adviseur dr. Hans Visser en de coördinator van SKIN, heeft het werk van SKIN aan het moderamen van de PKN gepresenteerd en haar reactie gegeven op de nieuwe visienota van de PKN getiteld ‘De hartslag van het leven’, met name waar het gaat om de visie van de PKN op (de relatie met) migrantenkerken. Bovendien zijn de wederzijdse verwachtingen en onderlinge samenwerking besproken.

Verenigde Pinkster en Evangeliekerken (VPE)

Op 19 september hebben de eerste en tweede voorzitters en de staf van SKIN een gesprek gehad met ds. Peter Sleebos, algemeen voorzitter van de VPE, de heer Ruben Flach, algemeen secretaris en pastor Emmanuel Olumobi, coördinator van het netwerk van migrantenkerken binnen de VPE, om de onderlinge samenwerking meer gestalte te geven en het samenwerkingsconvenant te concretiseren, dat officieel ondertekend is door de voorzitters van de VPE en SKIN, respectievelijk ds. Peter Sleebos en drs. Paul The Gwan Tjaij, tijdens het VPE Congres op 1 november 2008 in Urk. De VPE en SKIN willen samenwerken om christenmigranten een stem te geven in de Nederlandse samenleving. Het bestuur van SKIN ziet uit naar een goede samenwerking.

Christelijke Hogeschool Ede (CHE)

De contacten tussen de CHE en SKIN zijn in 2011 geïntensiveerd. De CHE heeft ook dit jaar laten weten de relatie met SKIN en christenmigranten gestalte te willen geven en samen te willen nadenken over de vraag wat we van elkaar kunnen leren en op welke wijze wij elkaar kunnen helpen, omdat de CHE en de christenmigranten elkaar iets te bieden hebben.

Op 27 mei organiseerden twee docenten van de CHE, prof. dr. Pieter Boersema en drs. Loeki van der Laan, in samenwerking met SKIN, een studiedag aan de CHE over christenmigranten in Nederland. Deze studiedag werd georganiseerd voor derdejaarsstudenten van de deeltijdopleiding Academie voor Theologie als introductie van het vak Internationale Oriëntatie. De studiedag is ontwikkeld door bovengenoemde docenten in overleg met SKIN en heeft als doel om de studenten door de ontmoeting met christenmigranten kennis te laten maken met medechristenen uit andere culturen en tradities en nieuwe inzichten te verschaffen die de studenten diepgang kunnen geven voor hun studie theologie. Zo worden de studenten toegerust om vanuit de christelijke beroepsvisie en in teamverband invulling te geven aan het begrip christelijke identiteit in relatie tot vraagstukken die voortkomen uit het begrip multiculturele samenleving. Tijdens deze studiedag heeft de coördinator van SKIN een college gegeven over christenmigranten en hun kerken en geloofsgemeenschappen in Nederland en over SKIN, en de studenten voorzien van een adressenlijst van migrantenkerken uit diverse tradities en culturen die de studenten kunnen bezoeken.

Op 30 juni vond een gesprek plaats tussen prof. dr. P. Boersema en drs. Leo van Hoorn, academiedirecteur Theologie van de CHE, en de staf van SKIN om de mogelijkheden van samenwerking te bespreken. SKIN is verheugd om de relatie aan te gaan met een hogeschool met zo'n christelijke achtergrond.

Stichting Ondersteunings Fonds Allochtone Kerken (SOFAK)

Op 19 november 2010 heeft de coördinator van SKIN kennis gemaakt met het nieuwe bestuur van SOFAK. Om de onderlinge samenwerking gestalte te geven en op vraag van het bestuur van SOFAK

om een afgevaardigde van SKIN in haar vergaderingen, heeft penningmeester ing. Ernest Scipio zich bereid verklaard om de bestuursvergaderingen van SOFAK als adviseur/waarnemend lid bij te wonen.

Haagse Migrantenkerken (HMK) / Loket migrantenkerken STEK

Op 23 maart heeft de coördinator van SKIN een gesprek gehad met ds. Albert Abraham, voorzitter van de HMK en coördinator van het loket migrantenkerken bij STEK (voor Stad en Kerk), in het gebouw van STEK te Den Haag. Zij hebben elkaar op de hoogte gehouden van de eigen activiteiten en de wens uitgesproken met elkaar samen te werken.

Stichting Impact

Stichting Impact, Landelijk Kennis- en Adviescentrum Psychosociale Zorg na Rampen, is vier jaar geleden opgericht door de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Defensie, en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De aanleiding voor de oprichting van Impact ligt in de nasleep van de Bijlmerramp (1992). De zorg aan getroffen en van die ramp liet te wensen over. Daarbij bleek hoe belangrijk de opvang was door de geestelijke verzorgers, ook bij rampen die volgden, zoals in Enschede (2000) en in Volendam (2001). SKIN, eerst in de persoon van ds. Otto Ruff en daarna in de persoon van drs. Paul The Gwan Tjaij, is al vanaf het begin betrokken in de klankbordgroep vanwege de expertise van migranten zowel in de landen van herkomst als in Nederland.

Voorts zijn in 2011 (kennismakings-)gesprekken gevoerd en is informatie uitgewisseld met:

- Alpha-cursus Nederland
- Ark Mission
- Connecting Churches
- Evangelisch Werkverband
- Evangelische Zendingsalliantie
- FondsDBL (Stichting Verenigde Stichtingen Van Dooren - Blankenheim - Van Lede)
- IKV Pax Christi
- Intercultural Impact
- Inwendige Zendingsbond (IZB) – voor zending in Nederland
- Prevest
- Stichting Christelijke Schuldhulpverlening
- Stichting Gave
- Stichting Livingstone
- Stichting Oikos
- Stichting Present Nederland
- Timothy Leadership Training Institute
- Trans World Radio – Nederland
- Unie van Baptisten
- Youth for Christ

VIII. Overheid en politiek

In 2011 is de belangstelling, erkenning en waardering van de overheid en politiek voor de betrokkenheid en opinie van migrantenchristenen en –kerken – in veel gevallen verenigd in SKIN – toegenomen.

In 2011 heeft SKIN de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken een suggestie van adviesonderwerpen voor 2012 doen toekomen.

Op 6 juli 2010 heeft voorzitter drs. Paul The Gwan Tjaij op uitnodiging van dr. S. J. Vellenga van de Universiteit van Amsterdam een interview gegeven ten behoeve van het onderzoeksproject van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van Justitie naar

de wijze waarop diverse islamitische en niet-islamitische levensbeschouwelijke organisaties hebben gereageerd op islamkritische uitingen. Het onderzoek is gepubliceerd in 2011.

Op 3 februari heeft de coördinator van SKIN op uitnodiging een kennismakingsgesprek gehad met de heer Jurgen Wander, beleidsmedewerker bij de Directie Inburgering en Integratie van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) / Het Directoraat-Generaal Wonen, Wijken en Integratie. De coördinator heeft tijdens dit gesprek in het Ministerie van VROM de visie van SKIN op integratie en participatie en haar activiteiten toegelicht.

Op 7 februari hebben voorzitter drs. Paul The Gwan Tjaij, penningmeester ing. Ernest Scipio en de coördinator van SKIN op uitnodiging een gesprek gehad met mevrouw Cynthia Ortega-Martijn, Tweede Kamerlid voor de ChristenUnie (CU) in de Tweede Kamer. Het gesprek ging onder meer over de nieuwe integratienota van de CU, 'Samen Nederland', die mevrouw Ortega-Martijn in 2010 presenteerde en waaraan SKIN op uitnodiging een bijdrage heeft geleverd. Bovendien ging het gesprek over het SchuldHulpMaatje project en het belang om te stemmen op 2 maart, de dag van de verkiezingen voor Provinciale Staten. Naar aanleiding van dit gesprek heeft SKIN mevrouw Ortega-Martijn uitgenodigd een oproep te schrijven om te gaan stemmen op 2 maart, die SKIN op haar website heeft geplaatst, zodat migrantenchristenen hiermee bemoedigd worden om hun stem te laten horen in de politiek.

Op 2 maart was de coördinator van SKIN aanwezig bij de Nederlandse presentatie van de Migrant Integration Policy Index (MIPEX III) in Den Haag, georganiseerd door FORUM en de British Council Nederland. MIPEX vergelijkt wetten en overheidsbeleid ten aanzien van migranten in de 27 lidstaten van de Europese Unie alsmede Canada, de Verenigde Staten, Zwitserland en Noorwegen. Hierbij worden allerlei beleidsterreinen behandeld: arbeidsmarktmobiliteit, gezinshereniging, onderwijs, politieke participatie, langdurig verblijf, toegang tot staatsburgerschap en antidiscriminatie.

Op 16 maart vond een overleg plaats tussen minister Rosenthal van Buitenlandse Zaken en een groep geestelijke leiders van christelijke en andere religieuze minderheden in Nederland over het recent geweld tegen en vervolging van de christelijke gemeenschappen en andere minderheden in diverse landen in Azië, Afrika en het Midden-Oosten. SKIN is hiervoor door het ministerie van Buitenlandse Zaken gevraagd om het ministerie in contact te brengen met een aantal leiders van de christelijke geloofsgemeenschappen en kerken in Nederland, die als geen ander kunnen vertellen over de positie van de onderdrukte christelijke geloofsgemeenschappen in hun landen van herkomst. Van meet af aan zijn er adviserende gesprekken vanuit SKIN naar het ministerie geweest ter voorbereiding van deze bijeenkomst. De geestelijke leiders hebben de situatie geschetst van religieuze, met name christelijke, minderheden in verschillende delen van de wereld, waaronder Iran, Egypte, Irak, Pakistan, Ethiopië en Indonesië. Bovendien hebben zij hun ervaringen en ideeën met de minister gedeeld en hem opgeroepen om zich namens Nederland in te zetten voor de bescherming van deze en andere vervolgte religieuze minderheden in de wereld. Deze gedachtewisseling zal voor de minister behulpzaam zijn in de voorbereiding van de Nederlandse positie in nationale en internationale fora. Deze unieke bijeenkomst is een goed begin van het in Nederland op de kaart zetten van de vervolging van christelijke en andere religieuze minderheden in verschillende delen van de wereld. Het is het voornemen om dit overleg tussen het ministerie en de vertegenwoordigers van de onderdrukte minderheden voort te zetten, zodat zowel de bovengenoemde als andere leiders de stemmen kunnen laten horen van hun vervolgte broeders en zusters in de landen van herkomst en de mogelijkheden kunnen bespreken om hen te beschermen tegen geweld en vervolging. Vanuit SKIN waren bij dit gesprek aanwezig ds. Masoud Mohammad Amini, ds. Sarwar Eric, bestuurslid pastor Tecleab Habte, ds. Johannes Linandi en de coördinator van SKIN.

Op 7 april werd de coördinator van SKIN uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek met de heer Dick van den Bosch, raadadviseur belast met de contacten met kerkgenootschappen en andere religieuze organisaties bij de Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving (CZW) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Tijdens het gesprek heeft de coördinator de visie van SKIN op integratie en participatie en haar belangrijkste activiteiten gepresenteerd.

Op 21 april heeft voorzitter drs. Paul The Gwan Tjaij op uitnodiging van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken namens SKIN deelgenomen aan het rondetafelgesprek over het integratiebeleid in de Tweede Kamer. Dit gesprek, waarbij een select aantal vertegenwoordigers van diverse bevolkingsgroepen waren uitgenodigd, werd gehouden ter voorbereiding van het algemeen overleg over integratiebeleid d.d. 28 april. De heer The presenteerde tijdens het gesprek de visie van SKIN op integratie en participatie.

Op initiatief van Tweede Kamerlid mevrouw Cynthia Ortega-Martijn (CU) en ds. Rens Schalkwijk werden een aantal bijeenkomsten van Kerken Voor Kerken in de Tweede Kamer georganiseerd om de huisvestingsproblematiek, waar veel van de migrantenkerken en –geloofsgemeenschappen onder lijden, op de (zowel kerkelijke als politieke) kaart te zetten en de berokkenen op dit gebied bij elkaar te brengen om de krachten te bundelen en ons gezamenlijk in te zetten om de vraag en aanbod van kerkgebouwen op elkaar af te stemmen en aan elkaar te koppelen. In 2011 is een aantal betrokkenen op 29 april, 2 september en 28 oktober bij elkaar gekomen. Zij hebben het voornemen om een landelijke conferentie in 2012 te organiseren waarbij de betrokkenen met elkaar brainstormen en bespreken hoe zij de bovengenoemde doelen kunnen realiseren. Namens SKIN hebben eerste voorzitter ds. Rhoïnde Mijnaals-Doth en de coördinator geparticipeerd aan de overleggen van de werkgroep. In een vroeg stadium is SKIN hier al bij betrokken. Vóór dit initiatief hebben voorzitter drs. Paul The Gwan Tjaij, penningmeester ing. Ernest Scipio en de coördinator van SKIN op 29 juni 2010 een gesprek gehad met ds. Schalkwijk. Hij gaf aan wat de situatie rond de kerkgebouwen in Den Haag was en werd daarbij door SKIN geadviseerd de kwestie niet los te laten. Mede daardoor is het initiatief Kerken voor Kerken ontstaan.

Naar aanleiding van de nieuwe integratienota van minister mr. J.P.H. Donner van BZK hebben de voorzitter en coördinator namens SKIN een openbare brief naar de minister gestuurd met onze kritische reactie op de genoemde integratienota en een korte beschrijving van onze visie op integratie/burgerschapsvorming en participatie. De brief is te vinden op de website van SKIN. In het najaar heeft de minister naar aanleiding van deze brief SKIN uitgenodigd voor een gesprek om kennis te maken met SKIN en van gedachten te wisselen over het integratiebeleid. Het gesprek staat gepland voor in januari 2012.

Op 6 juli organiseerde Tweede Kamerlid Cynthia Ortega-Martijn van de CU een expertmeeting over burgerschapsvorming in de Tweede Kamer. Deze meeting was bedoeld als een vervolg op de expertmeeting van 2009 en om de aangepaste notitie ‘Samen Nederland’ van de CU met een select aantal vertegenwoordigers van verschillende bevolkingsgroepen te bespreken in het licht van allerlei politieke ontwikkelingen. Bij dit gesprek waren namens SKIN voorzitter drs. Paul The Gwan Tjaij en de coördinator aanwezig.

Op uitnodiging van drs. Ruth Peetoom, de nieuwe voorzitter van het CDA, had een delegatie van SKIN, bestaande uit de eerste en tweede voorzitter en de coördinator, op 25 oktober een kennismakingsgesprek in Den Haag met drs. Peetoom en drs. Hans Janssens, hoofd communicatie van het CDA. Tijdens het gesprek hebben de vertegenwoordigers van SKIN haar visie op integratie en participatie gepresenteerd en kritische vragen gesteld met betrekking tot het huidige integratiebeleid, het asiel- en immigratiebeleid, de wetwijzigingen ten aanzien van de ongedocumenteerden en de rol van het CDA in het huidige kabinet. Bovendien heeft de delegatie van SKIN gewezen op de verantwoordelijkheid van de overheid en politiek om burgerschapsvorming te faciliteren en mede mogelijk te maken.

Op 23 november hield het kabinet een informele bijeenkomst in het Catshuis te Den Haag, waarbij een beperkt aantal vertegenwoordigers van kerken uitgenodigd waren. Het doel van de bijeenkomst was een gedachtewisseling over de maatschappelijke positie van kerken in deze tijd tussen het kabinet, vertegenwoordigd door minister-president drs. M. Rutte (tevens minister van Algemene Zaken), vicepremier drs. M.J.M. Verhagen (minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie) en minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties mr. J.P.H. Donner (afgetreden op 16

december), en een beperkt aantal vertegenwoordigers van de kerken. Namens SKIN nam tweede voorzitter drs. Paul The Gwan Tjaij deel aan deze bijeenkomst.

Naar aanleiding van het voornemen van het kabinet om strafbaarstelling van illegaal verblijf van migranten strafbaar te stellen, heeft een groot aantal kerken, kerkelijke en maatschappelijke organisaties, belangverenigingen en andere betrokkenen de handen ineengeslagen en een coalitie gevormd om zich uit te spreken tegen deze plannen van het kabinet en om zich in te zetten voor de ongedocumenteerden in de Nederlandse samenleving en hun stem te laten horen in de politiek en samenleving. Op 9 maart heeft de coalitie haar petitietekst in Utrecht gepresenteerd. Ondertekenaars van de petitietekst hebben erop gewezen dat binnen het migratiebeleid mensenrechten voorop dienen te staan en het kabinet opgeroepen de plannen om illegaal verblijf strafbaar te stellen niet door te voeren. Bovendien liet de coalitie de Tweede Kamer en later de Eerste Kamer de argumenten tegen dit wetsvoorstel van de ondertekenaars toekomen. Ondanks deze brede protestactie vanuit de samenleving, stemde de Tweede Kamer op 1 november in met dit wetsvoorstel. Op 13 december stemde ook de Eerste Kamer gedeeltelijk in. Meer informatie over deze coalitie en haar activiteiten is te vinden op www.tegenstrafbaarstelling.nl.

IX. Opleiding en kadervorming

Het Hendrik Kraemer Instituut (HKI) maakte dit jaar een doorstart. Op 4 juli heeft een kennismakingsgesprek plaatsgevonden tussen SKIN en de nieuwe staf van het HKI, bestaande uit de heren Henk Bosch, Kees van Dam, Mark van Pelt en Simon van der Vlies. Namens SKIN waren bij dit gesprek aanwezig voorzitter drs. Paul The Gwan Tjaij, adviseur dr. Hans Visser, stafmedewerker drs. Francisca Folkertsma en de coördinator. Gezien de ontwikkelingen binnen het HKI heeft de HKI-SKIN cursus voor leidinggevenden in migrantenkerken ook dit jaar niet kunnen plaatsvinden.

De uitkomsten van het studieonderzoek van de PKN en het HKI naar de opleidingsbehoefte van een aantal leiders van migrantenkerken zijn in het voorjaar gepubliceerd. Echter, vanwege de ontwikkelingen binnen het HKI heeft nog geen vervolg kunnen plaatsvinden van de eerste opleidingsdag van SKIN en HKI op 17 september 2009 met betrekking tot mogelijke theologische opleidingstrajecten voor migrantenchristenen en –voorgangers.

Op 22 december werd het voorstel gedaan door het HKI om met enkele vertegenwoordigers van migrantenkerken, SKIN en SKIN-Rotterdam na te gaan welke trainingen voor kerken in de regio het meest belangrijk zijn en hoe die trainingen plaatsvinden in 2012.

X. Jongeren

Dit jaar is het gezamenlijk jongerenproject JOIN! van SKIN en stichting Oikos niet voortgezet, vanwege gebrek aan de nodige mankracht. Twee leden van de werkgroep hebben namelijk laten weten niet meer deel te kunnen nemen aan het project. Wel hebben voorzitter drs. Paul The Gwan Tjaij en de coördinator van SKIN gesprekken gehad met de heer Edward de Kam, directeur van *Youth for Christ*, over de mogelijkheden van samenwerking op het gebied van interkerkelijk en intercultureel jongerenwerk. In 2012 willen beide organisaties de mogelijkheid bespreken van het aanstellen van een jongerencoördinator die het jongerenwerk namens SKIN kan helpen opzetten.

XI. Tenslotte

Dit jaarverslag toont hoe en waarover de staf van SKIN met een aantal bestuursleden in 2011 contacten heeft onderhouden met kerken, organisaties, media als radio, TV, kranten en tijdschriften, en met instanties op verschillend niveau van overheid en politiek. Daarnaast werden door de coördinator

en de voorzitters van SKIN conferenties bijgewoond, inclusief het *Global Christian Forum* in Indonesië.

SKIN verspreidde veel kennis van vele kerken en geloofsgemeenschappen in tal van bijeenkomsten. Vele adviezen en consulten werden gegeven. Ingegaan werd op tal van behoeften van pastoraat, van ruimten, van informatie. In dit alles gaat het ook om wezenlijke ontmoeting en het delen van de behoeften.

Dit zou niet mogelijk zijn zonder de rijke zegen van onze Heer en Schepper en de bijdrage van allen die het werk van SKIN steunen met hun gebeden, tijd, inzet en financiële middelen. Hartelijk dank. Het bestuur van SKIN bedankt de lidkerken die in 2011 hun contributie hebben betaald.

Het primaire doel in de komende jaren is dat de contacten van de vele verschillende kerken en geloofsgemeenschappen leiden tot herkenning en erkenning van elkaar. In de brief aan de Efeziërs lezen we over de verscheidenheid in de christelijke gemeente, maar ook over eenheid die grondlegend is: 'één Heer, één geloof, één doop, één God en Vader van allen, die boven allen, door allen en in allen is' (Efeziërs 4:5-6).

Moge SKIN – Samen Kerk in Nederland – groeien in de lengte en de breedte, de hoogte en de diepte (Efeziërs 3:18). Moge onze God de inspanningen van de staf, het bestuur en de lidkerken verder zegenen, ook in 2012.

Bijlagen

Bijlage A: Stichting Vrienden Migrantenkerken

Bestuur

Drs. mr. Huub Lems, voorzitter
Mevr. mr. Duca de Bruijn, secretaris
Dhr. Hunter Smith, penningmeester
Mevr. Marjo Runia, secretariële ondersteuning

Comité van Aanbeveling

Ds. Ineke Bakker	Rev. Tom Marfo
Prof. dr. Bram van der Beek	Drs. Paul van Oosten
Dhr. Hans Brüning	Mw. Cynthia Ortega-Martijn
Drs. Nienke van Dijk	Prof. dr. Jan Pronk
Drs. Jan van Doggenaar	Dr. Arjan Plaisier
Drs. Kathleen Ferrier	Dr. Bas Plaisier
Prof. dr. Jan Jongeneel	Dr. Egbert Rooze
Ds. Klaas van der Kamp	Ds. Otto Ruff
Ds. Wout van Laar	Dr. Joris Vercammen
Prof. dr. Ruud Lubbers	Dr. Hans Visser

Bijlage B: Bestuur SKIN

Ds. Rhoïnde Mijnaals-Doth	eerste voorzitter
Drs. Paul The Gwan Tjaij	tweede voorzitter
Ing. Ernest E. Scipio	penningmeester
Pastor Onaolapo Smith Asubiaro	lid
Rev. Robert Calvert	lid
Pastor Tecleab Habte	lid
Mevr. Saar Lekatompessy-Pattinasarany	lid
Ds. Robbin E. Louz	lid
Ds. Zeth C. M. Mustamu	lid
Pastor John J. Serebour	lid
Dr. Nieke K. Atmadja	adviseur
Drs. Leen van Drimmelen	adviseur
Dhr. Teus Eikelboom	adviseur
Dr. Sjaak van 't Kruis	adviseur
Dr. Hans Visser	adviseur
Ir. Anmar S. N. Hayali	coördinator
Drs. Francisca M.N. Folkertsma-Huizer	stafmedewerker

Bijlage C: Ledenlijst SKIN

Acts Revival Church International
African Methodist Episcopal Church
Agape Kingdom Impact Ministries / Evangelistic Fellowship Agape
Amazing Grace Chapel International
Arise for Jesus Ministries
De Armeense Apostolische Kerk van Nederland – Almelo en Amsterdam
Assemblee de Dieu d'Utrecht en d'Rotterdam
Assemblee Evangelique du Dieu Vivant
Assemblee Evangelique Mon Rocher – Breda en Tilburg
Assemblee Evangelique la Victoire de Jesus Christ
Centre Missionaire Bethesda
8e CEPAC (Communauté Eglise Pentecôtiste de l'Afrique Centrale) Philadelphia Swahili Kerk
Christian Arab Community Church
Christian Baptist Church
Christian Family International "House of Transformation"
Christengemeente Filadelfia van Apocalipsis
Church of Ephesians
Colonne de la Verité Ministries
Communauté Chrétienne de Den Bosch
Deutsche Evangelische Gemeinde, Den Haag
Eglise Basilea d'Amersfoort
Eglise Evangelique de la Haye
Eglise Evangelique La Pierre Angulaire
Eglise Internationale d'Utrecht / M.I.R.S.
Eglise Kimbanguiste Nederland
Eglise Pentecote la Grace de Dieu
Eglise Pentecote la Source
Ethiopisch-Orthodoxe Tewahedo Kerk in Nederland (Debre Mewie Heilige Gabriel Kerk)
Evangelische Broedergemeente Nederland (EBG)
The Everlasting Salvation Ministries
The Filipino Parish in the Netherlands
Friends in Christ Fellowship
Geredja Indjili Maluku (GIM, de Molukse Evangelische Kerk)
Gereja Kristen Indonesia Nederland (GKIN, Indonesisch-Nederlands Christelijke Kerk)
Gereja Minahasa Nederland - De Goede Herder (kerkgenootschap)
Gereja Minahasa Nederland – De Ontmoeting Kerk (stichting)
Glorious Chapel International
Good News Ministries International
Gospel Revival Outreach Ministries
Holland Methodist Church
Holy Fire Revival Ministries International
Stichting Houd Vast
The House of Fellowship
Stichting Interkerkelijk Nieuwkomers Steunpunt
International Christian Fellowship Amersfoort (Grace Church en De Oase)
International End-Time Revival Ministries
Japanese Christian Fellowship Church of the Netherlands
Jesus Christ Foundation Church
Jesus Christ Mission Ministries, Amsterdam
Stichting (Mission) Jiewan Jyotie (The Light of Life Ministry)
King of Kings Baptist Church
LifeWord Christian Center

Living Word Outreach Ministries
Love Christian Centre
Mahber Kristian Nederland / Ethiopian Evangelical Churches Union of the Netherlands (EECUN,
Unie van Ethiopische Evangelische Kerken in Nederland)
Maranatha Community Transformation Centre
Stichting Messianic Christian Ministries International
Ministere de Victoire Armee Chretienne (M.V.A.C.)
Mountain of Fire and Miracles Ministries International, Den Haag
Pentecost Revival Church International
Persekutuan Kristen Indonesia (PERKI)
Perzische Kerk Kores
Presbyterian Church of Ghana
Reconciliation and Restoration Church International
Redeemed Christian Church of God – Jesus House for All Nations
Redemption Faith Ministries
Resurrection Power and Living Bread Ministries
Sang – Precieux
Scots International Church Rotterdam
Sunday International Christian Outreach
Team Ministries
The Triumphant Faith Chapel
The True Teachings of Christ's Temple
Urdu (Speaking) Congregation of The Protestant Churches in the Netherlands (de Pakistaanse Kerk in
Nederland) – Amsterdam en Rotterdam
Victory International Church
The Word Miracle Church International